

Příloha k protokolu o SZZ č.

Diplomant: **Petr Konvalina**

Vysoká škola: PF JU České Budějovice

Aprobace: GEVES

Katedra: společenských věd

oponent bakalářské práce

Datum odevzdání posudku: 16.5.2011

PhDr. Pavel Hejtman, CSc.

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Fiskální význam jednotlivých druhů veřejných příjmů v České republice

.....
(téma)

Autor zpracoval bakalářskou práci jako základní kompilační přehled struktury státního rozpočtu České republiky s důrazem na jeho příjmovou stránku. Jde o aktuální tematiku, která je v práci pojata makroekonomicky a, jak z logiky věci vyplývá, má nejen vlastní mikroekonomické a makroekonomické dopady, ale současně je i zdrojovým východiskem i pro výdajovou stránku hospodářské politiky státu. V aktuální praxi je zde řešeno několik klíčových problémů, jakými jsou veřejný dluh, penzijní reforma a další.

Petr Konvalina si jako cíl kladl nejen charakterizovat veřejné příjmy, popsat je v jejich struktuře a významu, ale také zpracovat materiál, který by případnému čtenáři přehledně celou tematiku přiblížil. To se mu podle mého názoru v zásadě podařilo, ač s jistými nedostatky, na které dále upozorním.

Hlavní použitou metodou, přestože ji autor výslovně neuvádí, je v práci kompilace z odborného textu. Pro ni jsou využity nejdůležitější zdroje v odborné literatuře a také další informační zdroje datového charakteru, zvláště pak z provenience ministerstva financí. To dává autorovi možnost, aby věcně i metodicky problém zvládl. Složitost problematiky i její šíře však současně jeho záměr překračují, na což dále upozorním. Je to podle mého názoru zejména v pochopení ekonomického kontextu státního rozpočtu a jeho zahrnutí jako nejdůležitějšího vládního instrumentu do systému národních účtů. Toto v práci chybí a má to své následky.

Vlastní práce (celkového rozsahu 61 stran) je členěna do logicky přehledné, byť někdy i detailní, struktury, ovšem, jak výše naznačeno, zabývá se od počátku veřejnými příjmy a z nich potom nejvíce pozornosti bakalář věnuje daňovému systému. To je obsahem 4. a 5. kapitoly, přičemž po jejich standardním vymezení ve 4. kapitole (str.12-27) převzatém z literatury se pokouší autor v 5. kapitole (str. 28-50) i o kvantitativní rozbor jednotlivých složek příjmového systému v ekonomice České republiky a oceňují, že se v rámci svých možností tak snaží i dovodit jejich fiskální význam. Ale zde používá zejména chýma: větší podíl = větší význam, bez další makroekonomické specifikace. Také oceňují, že se autor snažil pochopit i provázanost veřejných rozpočtů, zejména pak vazeb státního rozpočtu a nižších úrovní veřejných rozpočtů a doložil je k roku 2009 číselnými údaji i grafickým vyjádřením. Jen je škoda, že se nepokusil o další hodnocení těchto vazeb (dostatečná či nedostatečná decentralizace, míra přerozdělování prostředků a další ekonomické konsekvence na makroekonomické i mikroekonomické úrovni). Po stránce formální bych zde autorovi

vytkl, že zpracovávané tabulky a grafy měl přesněji odkazovat, protože odkaz na obecný zdroj, např. MF, v tomto druhu prací nestačí.

V Závěru (str. 50-55) se autor snaží shrnout fiskální význam státního rozpočtu i rozpočtů krajů a obcí, ovšem pouze v roce 2009, takže je tímto rokem ve svých úvahách limitován. Dále se až v této pasáži více než stručně zmiňuje o daňových reformách u nás po roce 1990 a rovněž velmi stručně o problému deficitu rozpočtů – jak státního, tak i rozpočtů nižších úrovní. Ovšem z jeho předchozího textu tyto problémy explicitně nevyplynou.

K Seznamu literatury v zásadě nemám připomínku, snad je tu, že uvedené zdroje jsou tak obsáhlé a fundované, že při jejich významnějším využití mohlo autor určitě podat charakteristiku fiskálního systému a zejména jeho problémů u nás na vyšší úrovni.

Bohužel mám k předložené práci i výhrady. První výhrada je ta, že autor ne zcela zvládl problematiku státního rozpočtu, respektive státního sektoru v metodice národních účtů. Proto nedostatečně porozuměl rozdílu mezi tvorbou HDP a rozdělováním a přerozdělováním HDP, respektive ND. Z tohoto důvodu hovoří například v práci vždy o podílu daňových příjmů „na tvorbě HDP“ (od str. 8 na mnoha místech práce). Proto u něj mizí rozdíl mezi čistými daněmi na výrobky a daněmi z příjmů. Byl bych rád kdyby se autor k výrazům „podíl příjmů na tvorbě HDP“ a „podíl na HDP“ zásadně, metodicky i obsahově, vyjádřil při obhajobě.

Také v otázce dotací, podle mého názoru, tápe a směšuje dotace na úrovni státního rozpočtu a dotace ze státního rozpočtu. V této souvislosti není zřetelně posouzen stav finančních vztahů ČR a EU (odvody do rozpočtu UE, dotace z rozpočtu EU), což nejsou nezanedbatelné položky.

A nakonec bych ještě upozornil, že autor pominul velmi problematickou otázku „příjmů“ státního rozpočtu, které jsou vázány na financování rozpočtového deficitu. Kumulování položky rozpočtového deficitu je totiž jedním největších problémů moderního kapitalismu, dotýká se samozřejmě i ekonomiky České republiky, a bylo by dobře, kdyby se autor k této otázce jasně vyslovil i při obhajobě.

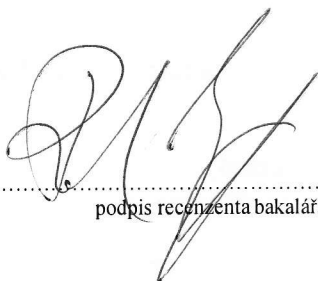
Práci doporučuji k obhajobě s uvedenými připomínkami a navrhuji ji hodnotit známkou dobře.

V Českých Budějovicích 14. 5. 2011

PhDr. Pavel Hejtman, CSc.

dobře

Návrh na klasifikaci diplomové práce:

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized, cursive letters, likely representing the initials of the reviewer.

.....
podpis recenzenta bakalářské práce